

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 11 mars 1943 kl. 3 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om erkända skatteförmedlingskassor m. m. i vad propositionen hänvisats till konstitutionsutskottet.

Till konstitutionsutskottets handläggning ha båda kamrarna den 2 februari 1943 hänvisat en av Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition, nr 17, med förslag till förordning om erkända skatteförmedlingskassor m. m. i vad propositionen innebär framläggande för riksdagen av nedan intagna förslag till 1) lag angående ändrad lydelse av 76 § lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet, 2) lag angående ändrad lydelse av 71 § lagen den 6 juni 1930 (nr 252) om kommunalstyrelse i stad, 3) lag angående ändrad lydelse av 58 § lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm.

Enligt § 17 mom. 1 uppbördsreglementet samt § 11 st. 2 uppbördsreglementet för Stockholm åligger det skattskyldig, vilken underlåtit att inbetala sina kronoutskylder i föreskriven tid och ordning, att vid indrivningen av resterande utskylder erlagga avgift, beräknad efter tre öre för varje full krona av de resterande utskyldernas slutsumma, då densamma ej överstiger tjugufem kronor, dock ej mindre än tjugufem öre, och efter sex öre för varje full krona av berörda slutsumma, när denna överstiger tjugufem kronor. Vid indrivandet av resterande kommunalutskylder uttages däremot enligt 76 § tredje stycket lagen om kommunalstyrelse på landet, 71 § tredje stycket lagen om kommunalstyrelse i stad och 58 § första stycket lagen om kommunalstyrelse i Stockholm allenast en avgift av tre öre å varje full krona av det oguldna utskyldsbeloppet, dock ej mindre än tjugufem öre.

Det i den förevarande propositionen framlagda förslaget till ändring i kommunallagarna åsyftar en höjning av avgiften för indrivning av kommunalutskylder till fem öre för varje full krona av det oguldna utskyldsbeloppet.

Till stöd för det förevarande lagförslaget har chefen för finansdepartementet till statsrådsprotokollet över finansärenden för den 4 december 1942 i huvudsak anfört följande:

Enighet synes råd om, att samma avgift bör utgå vid indrivning av olika slags utskylder och att det av särskilt tillkallade sakkunniga i ett den 28 mars 1942 dagtecknat betänkande med förslag till främjande av utskyldsbetalning genom erkända skatteförmedlingskassor (SOU 1942: 21) framlagda förslaget härutinnan alltså bör genomföras. Däremot gå meningarna isär, då det gäller att bestämma avgiftens storlek.

Det är visserligen riktigt, att indrivningsavgiften är en påföljd, som kan träffa icke endast liknöjdheten och tredskan utan även den rena oförmågan. Det kunde därför synas rimligt, att vid avgiftens bestämmande hänsyn finge tagas till förhållandena i det särskilda fallet. Ett dylikt hänsynstagande skulle emellertid så avsevärt komplicera indrivningsförfarandet, att jag icke är beredd att tillstyrka införandet av en bestämmelse härom.

Då det gäller att fastställa regler för ett summariskt förfarande, bör hänsyn i första hand tagas till syftet med detta samt till hur förhållandena i allmänhet äro i de fall, varå förfarandet skall tillämpas. Indrivningsavgiften har uppenbarligen till syfte att utgöra dels ersättning för de förluster och kostnader i skilda hänseenden, som det allmänna får vidkännas genom den uteblivna skattebetalningen, dels ock ett påtryckningsmedel mot medborgarna att ordentligt fullgöra sin skattskyldighet. Bedömes frågan enbart ur denna synpunkt, torde befogade invändningar knappast kunna göras mot att indrivningsavgiften beträffande kommunalutskylder, som för närvarande utgör tre procent, något höjes.

Ser man vidare till hur förhållandena gestalta sig i normalfallen, lär erfarenheten utvisa att dessa ingalunda äro sådana, där särskilt ömmande omständigheter föreligga. Härutinnan kunna givetvis växlingar inträffa alltefter tidsförhållanden, men oftast torde den restförde vara antingen en uppenbar skattesolkare eller en person som alltför sorglöst sköter sin ekonomi. Det är särskilt inom sistnämnda kategori som skatteförmedlingskassorna böra söka sitt klientel. Anslutningen till kassorna kan därför icke annat än vinna på att indrivningsavgiften — alltså den straffavgift som man genom anslutningen undgår — hålles något så när hög.

Även om jag sålunda delar de sakkunnigas mening att indrivningsavgiften — som bör utgå efter samma procentsats för olika slag av utskylder — bör fastställas till ett högre belopp än som nu gäller i fråga om kommunalutskylder, är jag emellertid icke beredd förorda en så pass hög avgift som den av de sakkunniga föreslagna eller sex procent. Skall en enhetlig avgift fastställas, vill det av olika skäl synas lämpligt att denna avgift fastställles till ett belopp, som ungefärligen motsvarar medeltalet av de för närvarande tillämpade procentsatserna. På grund härav och i anslutning till vad i vissa remissyttranden föreslagits förordar jag för min del, att indrivningsavgiften bestämmes till fem procent.

Såvitt angår avgiften för indrivning av kronoutskylder torde erforderliga författningsändringar kunna beslutas av Kungl. Maj:t. Ändring beträffande avgiften för indrivning av kommunalutskylder tarvar däremot riksdagens medverkan.

De ekonomiska konsekvenserna för indrivningsmyndigheterna med anledning av de nu ifrågasatta ändringarna ämnar jag icke i detta sammanhang upptaga till behandling.

Utskottet ansluter sig till uppfattningen, att den olikhet, som för närvarande föreligger mellan indrivningsavgifterna för kommunal- och kronoutskylder, saknar fog och därför bör avskaffas. Däremot kan utskottet ej förorda, att enhetlighet härutinnan nås genom att ifrågavarande avgifter generellt bestämmas till ett så högt procenttal av det oguldna utskyldsbeloppet som fem. I fråga om sådana skattskyldiga, som överhuvud taget reagera för den extra tunga, som indrivningsavgiften utgör, lär redan den lägre avgift på tre procent, som för närvarande gäller beträffande kommunalskatten, vara tillräckligt hög för att ha avsedd verkan. Underlåtenheten att i rätt tid

betala påförda utskylder beror vidare ej heller alltid på slarv eller ovillighet utan ofta på verklig oförmåga eller åtminstone på förhållanden, som äro direkt ömmande. I dessa fall innebär indrivningsavgiften — för vars eventuella eftergivande myndigheterna sakna befogenhet — att man lägger sten på börda. Beaktas slutligen skattetryckets ökning under det pågående kriget samt relationen mellan restförda kommunal- och kronoutskylder, böra också vederbörande förrättningsmän, till vilkas avlöning indrivningsavgifterna utgöra ett bidrag, genom en sådan avgift på fyra procent åtminstone för närvarande kunna antas komma i åtnjutande av tillräcklig kompensation för en eljest förmodad inkomstminskning som följd av ett genomförande av förslaget till lagstiftning om erkända skatteförmedlingskassor. Utskottet kan med hänsyn till det anförda för sin del ej tillstyrka, att indrivningsavgiften för kommunalutskylder fastställas till ett högre procenttal än fyra och detta endast under förutsättning att jämväl indrivningsprocenten beträffande kronoutskylder kommer att bestämmas till samma tal. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts proposition nr 17 i nu föreliggande delar icke kunnat i oförändrat skick antagas, för sin del ville antaga följande

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

1) F ö r s l a g

till

L a g

angående ändrad lydelse av 76 § lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet.

Härigenom förordnas, att 76 § lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse på landet skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

76 §.

Efter uppbördsstämman — — — resterande utskylderna.

Restlängd upprättas — — — dylikt område.

Vid indrivandet av resterande utskylder uttages därutöver en avgift av *fem* öre å varje full krona av det oguldna utskyldsbeloppet, dock ej mindre än tjugofem öre. Om användningen av dessa medel stadgas särskilt.

Vid indrivandet av resterande utskylder uttages därutöver en avgift av *fyra* öre å varje full krona av det oguldna utskyldsbeloppet, dock ej mindre än tjugofem öre. Om användningen av dessa medel stadgas särskilt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1943, dock att äldre lag fortfarande skall äga tillämpning å utskylder, som dessförinnan förfallit till betalning.

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

2) F ö r s l a g

till

L a g

angående ändrad lydelse av 71 § lagen den 6 juni 1930 (nr 252) om kommunalstyrelse i stad.

Härigenom förordnas, att 71 § lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse i stad skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

71 §.

Efter uppbördsstämman — — — redovisa utskylderna.

Restlängd upprättas — — — prövas erforderliga.

Vid indrivandet av resterande utskylder uttages därutöver en avgift av *fem* öre å varje full krona av det oguldna utskyldsbeloppet, dock ej mindre än tjugufem öre. Om användningen av dessa medel stadgas särskilt.

Vid indrivandet av resterande utskylder uttages därutöver en avgift av *fyra* öre å varje full krona av det oguldna utskyldsbeloppet, dock ej mindre än tjugufem öre. Om användningen av dessa medel stadgas särskilt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1943, dock att äldre lag fortfarande skall äga tillämpning å utskylder, som dessförinnan förfallit till betalning.

3) F ö r s l a g

till

L a g

angående ändrad lydelse av 58 § lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm.

Härigenom förordnas, att 58 § lagen den 15 juni 1935 om kommunalstyrelse i Stockholm skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

58 §.

De utskylder, vilka icke blivit inom föreskriven tid erlagda, låter vederbörande uppbördsman i laga ordning uttaga. Vid indrivandet av sådana medel uttages därutöver en avgift av *fem* öre å varje full krona av det oguldna utskyldsbeloppet, dock ej

De utskylder, vilka icke blivit inom föreskriven tid erlagda, låter vederbörande uppbördsman i laga ordning uttaga. Vid indrivandet av sådana medel uttages därutöver en avgift av *fyra* öre å varje full krona av det oguldna utskyldsbeloppet, dock ej

(Kungl. Maj:ts förslag:)

(Utskottets förslag:)

mindre än tjugufem öre. Om använd- mindre än tjugufem öre. Om använd-
ningen av dessa medel stadgas sär- ningen av dessa medel stadgas sär-
skilt. skilt.

De utskyldsbelopp — — — i Stockholm.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1943, dock att äldre lag fortfarande
skall äga tillämpning å utskylder, som dessförinnan förfallit till betalning.

Stockholm den 11 mars 1943.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande: herrar *Hallén, Sandegård, Holmström, Källman, Herlitz*, John Björck*, John
Gustavson, Anders Andersson, Oscar Mattsson, John Sandberg*, Albert An-
dersson, Lindmark, Fast, Nordström, Nilsson* i Göteborg, *Thorell*, Hållgren,
Fält och Nilsson* i Norrlångträsk.

*) Ej närvarande vid justeringen.

Reservationer:

1) av herr *Sandegård*;

2) av herrar *Holmström, Herlitz, Thorell och Fält*, som yrkat, att utskot-
tet måtte tillstyrka Kungl. Maj:ts proposition i nu förevarande delar i oför-
ändrat skick.